

CULTURE
TAMPERE
REGION

PIRKANMAAN
KULTTUURIMATKAILUN
KEHITTÄMINEN

Pirkanmaan festivaalien

ja kulttuurikohteiden

vaikuttavuus 2013

Johdanto

Pirkanmaan festivaalit – Pirfest ry ja Innolink Research Oy toteuttivat vuosien 2012–2014 aikana selvityksen, jonka tarkoituksena oli kartoittaa kulttuurimatkailun alueellisia talousvaikutuksia sekä matkailukohteiden laatua Pirkanmaan alueella.

Selvitys toteutettiin kävijäkyselynä, johon yhdistettiin kohteilta saadut kävijätiedot. Selvitykseen osallistui Pirfest ry:n 37 jäsenfestivaalia, 34 pirkanmaalaista kulttuuri- ja matkailukohtetta sekä 13 hotellia. Tutkimuskohteet sijaitsivat kymmenen Pirkanmaan kunnan alueella. Osallistujien lista löytyy tämän raportin lopusta.

Kävijäkyselyyn vastasi 13 523 henkilöä, joten se on toteutukseltaan poikkeuksellisen laaja. Selvityksen mukaan festivaaleilla ja kohteissa kävi yhteensä 2,5 miljoonaa kävijää, jotka toivat alueen elinkeinotoimintaan 253 miljoonaa euroa. Tästä summasta 139,3 miljoonaa euroa oli Pirkanmaan ulkopuolelta saapuneiden matkailijoiden tuomaa matkailutuloa ja 113 miljoonaa euroa seutukunnan sisäistä lähimatkailutuloa.

Matkailun edistämiskeskus määrittelee kulttuurimatkailun seuraavasti:

”Kulttuurimatkailussa tuotetaan alueellisia ja paikallisia kulttuurin voimavaroja arvostaen matkailutuotteita ja -palveluja paikallisille ja alueen ulkopuolisille ihmisille ja tarjotaan niitä liiketoiminnallisin perustein. Tavoitteena on luoda elämyksiä ja mahdollisuus tutustua näihin kulttuuriin voimavaroihin, oppia niistä tai osallistua niihin. Näin vahvistetaan ihmisten identiteetin rakentumista, sekä oman että muiden kulttuurien ymmärrystä ja arvostusta.”

INNOLINK RESEARCH OY:N TUTKIMUSJOHTAJA MIKKO KESÄ TOTEAA SELVITYKSEN LUOTETTAVUUDESTA SEURAAVAA:

Kyselyyn vastasi yli 13 000 henkilöä, joten virhemarginaali on vain ± 1 prosenttiyksikköä. Kävijämäärien laskenta perustuu tapahtumien ja kohteiden itsensä ilmoittamiin kävijätilastoihin.

Rahankäyttö mitattiin kävijäkyselyn avulla. Vastaajaa pyydettiin ilmoittamaan, kuinka monen henkilön rahankäyttöä vastaus koskee ja rahankäyttö eriteltiin seitsemään eri luokkaan (ravitsemispalvelut, ostokset, majoituspalvelut, kulttuuripalvelut, liikennepalvelut ja polttoaineet, viihde-, luonto- ja virkistyspalvelut sekä muu rahankäyttö).

Aiemmissä vastaavissa tutkimuksissa on havaittu, että rahankäyttö ilmoitetaan yleensä hieman todellisuutta pienempänä. Syynä tähän on se, että vastaaja listaa rahankäyttöään muistinvaraisesti. Vastauksiksi ilmoitetaan vain ne summat, jotka on tiedostettu ja muistettu. Lisäksi rahankäyttö voi olla osin huomaamaton tai sitä pyritään vähättelemään.

Selvityksen tulosta voidaan pitää luotettavana. Yleistetty aineisto kattaa erittäin suuren osan koko Pirkanmaan vuotuisesta kulttuuritapahtumien ja -kohteiden kävijäkunnasta.

Selvitys on osa Pirfest ry:n hallinnoimaa ja toteuttamaa Culture Tampere Region – Pirkanmaan kulttuurimatkailun kehittämishanketta. Hanketta rahoittavat Euroopan aluekehitysrahasto Pirkanmaan liiton myöntämänä, Tampereen kaupunki sekä Ikaalisten, Mänttä-Vilppulan, Nokian, Oriveden, Parkanon, Ruoveden, Sastamalan, Urjalan ja Valkeakosken kaupungit ja kunnat. Selvitys on toteutettu yhteistyössä Tampereen yliopiston tutkimus- ja koulutuskeskus Synergosin toteuttaman Tampereen seutukunnan matkailun tulo- ja työllisyys selvityksen kanssa.

Kävijämäärät

Selvitykseen osallistuneissa festivaaleissa, tapahtumissa ja kohteissa kävi yhteensä reilut **2,5 miljoonaa** kävijää. Kävijöistä 62 prosenttia oli kotoisin Pirkanmaan alueelta, loput muualta Suomesta tai ulkomailta. Reilut 40 prosenttia vastaajista ilmoitti asuinpaikakseen festivaalin tai kohteen sijaintipaikkakunnan. Kansainvälisten kävijöiden kotimaan kolmen kärki olivat Ruotsi, Iso-Britannia ja Saksa.

Festivaalien yhteenlaskettu kävijämäärä oli 546 000 henkilöä ja kulttuuri- ja matkailukohteiden noin 2 miljoonaa henkilöä. Festivaaleista ja tapahtumista suurimmat kävijämäärät saavuttivat Tampereen Teatterikesä, Tammerfest, Työväen Musiikkitapahtuma Valkeakoskella, Kukkaisviikot ja Oriveden Suvi. Kohteista kävijämääriltään suurimmat olivat Tampereen Särkänniemi, Tampere-talo, Musiikkiteatteri Palatsi, Museokeskus Vapriikki ja Tampereen Työväen Teatteri.

Tapahtumien ja kohteiden talousvaikutukset Pirkanmaalla

Kyselyyn vastanneet festivaalivieraat käyttivät vierailunsa aikana rahaa keskimäärin 143 euroa per henkilö. Kulttuuri- ja matkailukohteissa vierailleet käyttivät rahaa 104 euroa per henkilö. Festivaalien kävijät käyttivät rahaa yhteensä 79,7 miljoonaa euroa ja kohteiden kävijät 173,6 miljoonaa euroa. Kohteista teatterikävijät käyttivät yhteensä 61,4 miljoonaa ja museoiden sekä näyttelyiden kävijät 42 miljoonaa.

	Kävijämäärä	Rahan käyttö keskimäärin/kävijä	Rahan käyttö yhteensä
Festivaalit ja tapahtumat	545 791	143 €	79 695 138,00 €
Kohteet	1 995 498	104 €	173 585 058,00 €
YHTEENSÄ	2 541 289	104 €	253 280 196,00 €

Huom! Taulukon rahankäyttöluvut on laskettu painotetusti kussakin tapahtumassa ja kohteessa kerättyjen vastausten perusteella, ei keskiarvon perusteella.

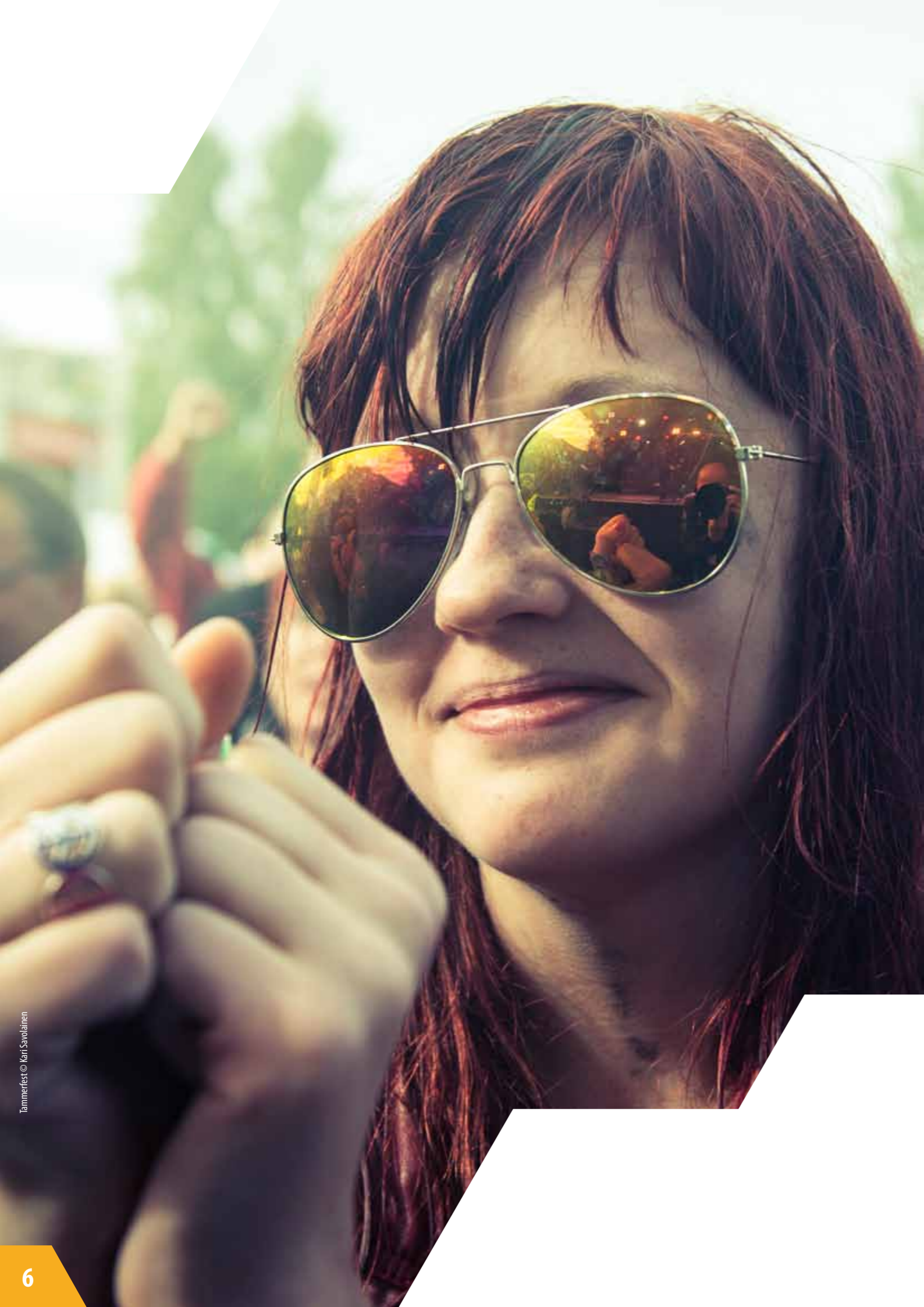
Kyselyyn vastanneista oli Pirkanmaan ulkopuolelta tulleita matkailijoita 38 prosenttia. Näiden matkailijoiden keskimääräinen rahankäyttö per henkilö oli 183 euroa. Näiden matkailijoiden tuoma matkailutulo oli näin ollen 139,3 miljoonaa euroa.

	Kävijää	Euroa/kävijä	Yhteensä euroa
Pirkanmaalaisia 62%	1 575 599	92	113 976 088,20 €
Pirkanmaan ulkopuolelta 38%	965 690	183	139 304 107,80 €
YHTEENSÄ			253 280 196,00 €

Huom! Taulukon rahankäyttöluvut on laskettu painotetusti kussakin tapahtumassa ja kohteessa kerättyjen vastausten perusteella, ei keskiarvon perusteella.

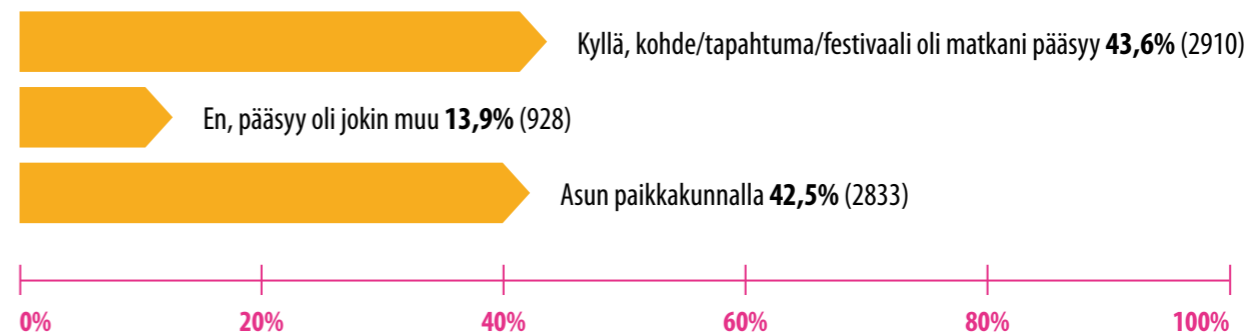
Festivaalien sekä kulttuuri- ja matkailukohteiden tuoma talousvaikutus Pirkanmaalla on siis yhteensä **253,3 miljoonaa euroa**. Tästä luvusta 46 prosenttia kertyy ympärivuotisista sekä talvikauden tapahtumista ja kohteista. Vain noin kuudesosa rahamäärästä käytetään vierailun pääsyyhyyn eli kulttuuri- tai viihdepalveluun (pääsylippu tms.), ja yli 80 prosenttia käytetystä rahamäärästä käytetään muihin ostoihin. Näistä tärkeimmät ovat ravitsemispalvelut, ostokset ja majoituspalvelut.

Rahan käyttö	Euroa/henkilö	Yhteensä
Ravitsemispalvelut	25 €	60 787 247,04 €
Ostokset	19 €	45 590 435,28 €
Majoituspalvelut	16 €	37 992 029,40 €
Kulttuuripalvelut	18 €	43 057 633,32 €
Liikennepalvelut ja polttoaineet	12 €	30 393 623,52 €
Viihde-, luonto- ja virkistyspalvelut	6 €	15 196 811,76 €
Muu rahankäyttö	8 €	20 262 415,68 €
YHTEENSÄ	104 €	253 280 196,00 €

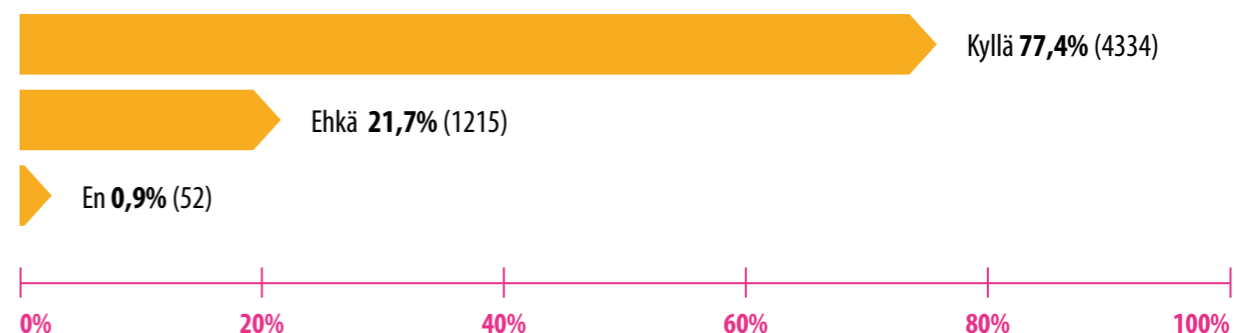
Kulttuurikohteet ja festivaalit alueen vetovoimatekijänä

MATKUSTITKO PAIKKAKUNNALLE FESTIVAALIN, TAPAHTUMAN TAI KOHTEEN VUOKSI?

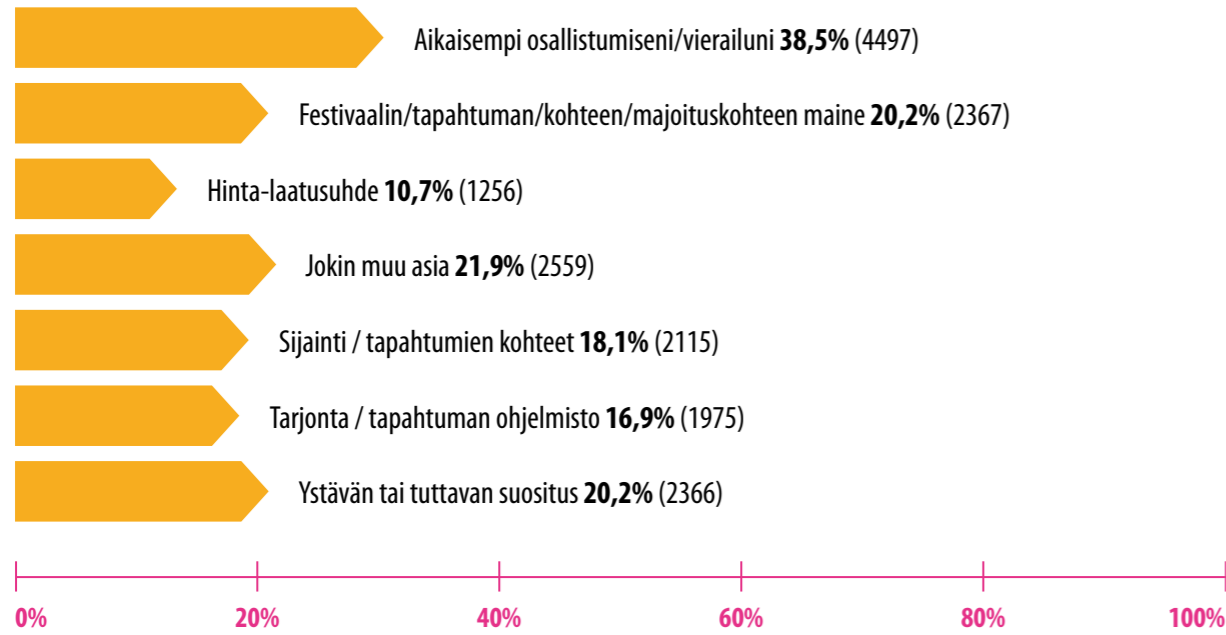
Kyselyyn vastanneista ei-paikkakuntalaisista valtaosa oli tullut paikkakunnalle kyseisen kulttuurikohteen tai tapahtuman vuoksi. Selvityksessä ilmeni myös, että festivaalien ja kohteiden kävijät ovat uskollisia: peräti 77 prosenttia vastaajista aikoi varmasti tulla uudelleen ja ainoastaan alle prosentti vastaajista ei aikonut tulla uudelleen.

AIOTKO TULLA FESTIVAALILLE, TAPAHTUMAAN TAI KOHTEESEEN UUDESTAAN?

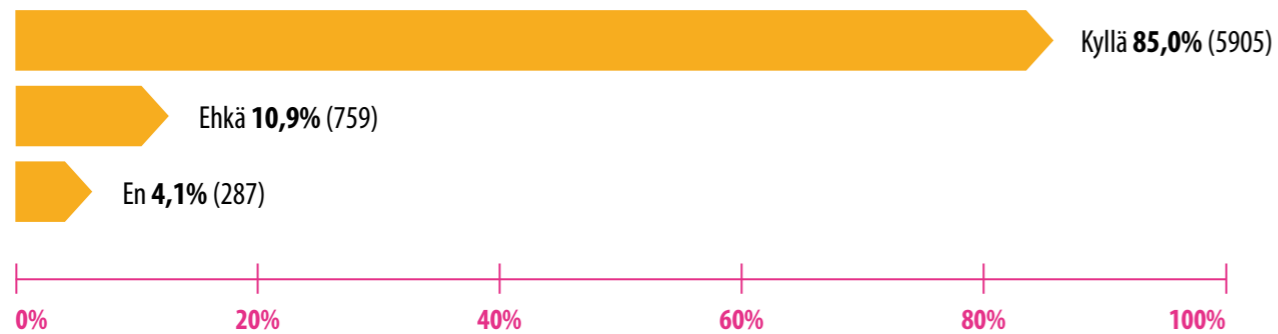
Paikalle tultiin joko aikaisemman vierailun innoittamana, ystävän suosituksesta tai kohteen maineen vuoksi.

MIKÄ INNOITTI TULEMAAN TÄLLE FESTIVAALILLE, TÄHÄN KOHTEESEEN, TAPAHTUMAAN TAI MAJOITUSKOHTEESEEN?

Laatu-arviointi

SUOSITTELISITKO FESTIVAALIA, TAPAHTUMAA TAI KOHDETTA MUIILLE?

Peräti 85 prosenttia kyselyyn vastanneista aikoi suositella käyntikohtettaan muille. Kyselyn laatu-arvioinnissa kaikki mukana olleet kohteet saivat kävijöiltä erinomaiset pisteet: noin kahdeksantuhannen vastaajan antama kokonaisarvio oli 4,2 pistettä, kun maksimi oli 5 pistettä.

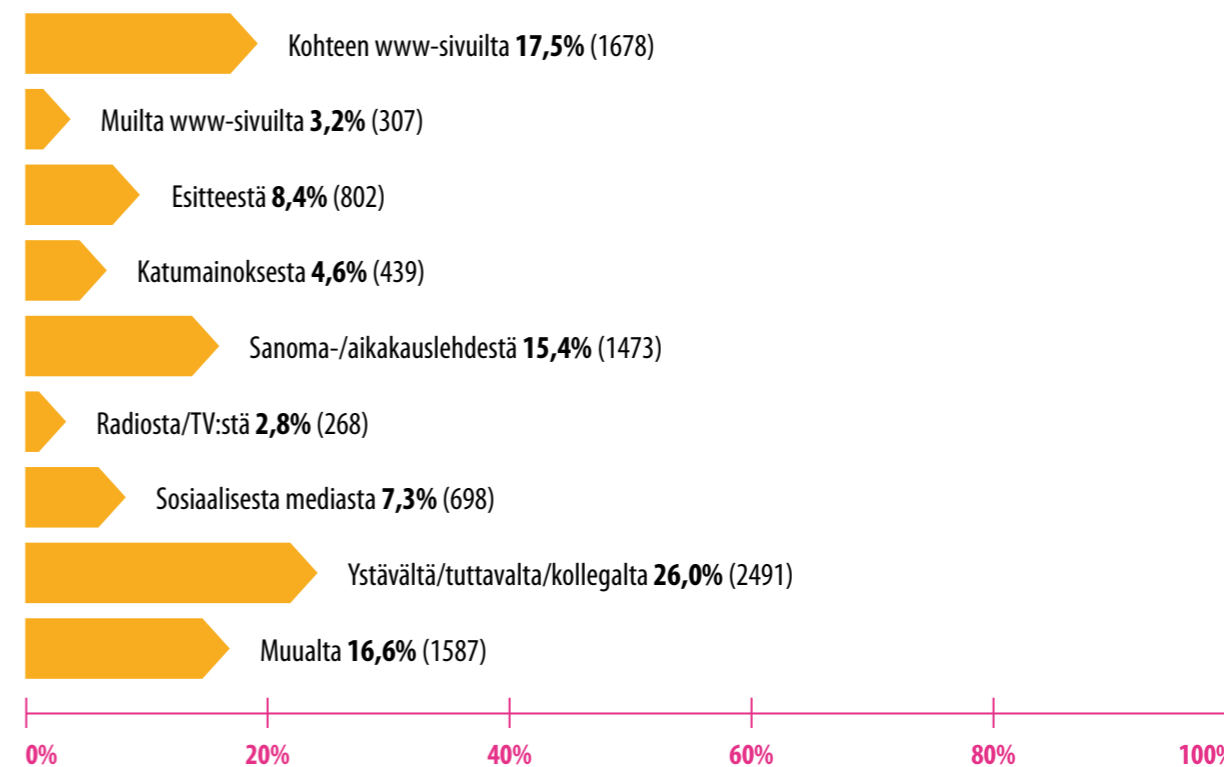

Tiedon saanti

Yleisin tapa tutustua festivaaliin, tapahtumaan tai kohteeseen on ystävän, tuttavän ja kollegan suositus. Toiseksi tärkeimpänä vastaajat pitivät kohteen www-sivua. Myös perinteiden media pitää edelleen pintansa: sanoma- ja aikakauslehden perusteella tiedon oli saanut 15 prosenttia vastanneista.

MISTÄ SAIT ENSIMMÄISTÄ KERTAA TIEDON TÄSTÄ FESTIVAALISTA, TAPAHTUMASTA, KOHTEESTA TAI MAJOITUSKOHTEESTA?

ARVIOI SEURAAVIA FESTIVAALIN, TAPAHTUMAN, KOHTEEN TAI MAJOITUSKOHTEEN OSA-ALUEITA:

OSA-ALUE	VASTAAJAMÄÄRÄ	ARVOSANA
Siisteys (majoituskohteet)	1490	4,3
Ohjelmiston kiinnostavuus (festivaalit, tapahtumat, kohteet)	6767	4,2
Asiakaspalvelu	8412	4,2
Tiedon saatavuus (festivaalit, tapahtumat, kohteet)	6946	4,1
Visuaalinen ilme (esitteet, www, juliste yms.) (festivaalit, tapahtumat, kohteet)	6984	4,0
Tapahtumapaikat (festivaalit, tapahtumat)	3011	4,0
Muut palvelut (esim. ravintola, sauna yms.) (majoituskohteet)	1257	4,0
Huoneen varustus (majoituskohteet)	1357	4,0
Hinta-laatusuhde	8432	4,0
KOKONAISARVIO	7966	4,2

Asteikko: 1 = erittäin tyytymätön... 5 = erittäin tyytyväinen

Kyselyyn osallistuneiden festivaalien laatuarvioinnissa parhaat pisteet saivat pienet, intiimit ja yhteen taiteenlajiin keskittyvät festivaalit Annikin Runofestivaali, Musiikkia! Ruovesi ja Tanssivirtaa Tampereella -nykytanssifestivaali. Kulttuurikohteista parhaat olivat

Serlachius-museot Mäntässä, Visavuori ja Myllysaaren museo Valkeakoskella sekä Taidekeskus Purnu Orivedellä. Hotellien parhaat olivat Scandic Tampere Station, Sokos Hotel Tammer ja Sokos Hotel Ilves.

Johtopäätökset

Selvitys osoittaa yksiselitteisesti, että festivaalien sekä kulttuuri- ja matkailukohteiden aluetaloudellinen merkitys Pirkanmaalla on erittäin suuri. Laadukkaat tapahtumat ja kohteet ovat alueelle merkittävä vetovoimatekijä sekä matkailunäkökulmasta että pysyvien asukkaiden ja yritysten investointien saamiseksi alueelle.

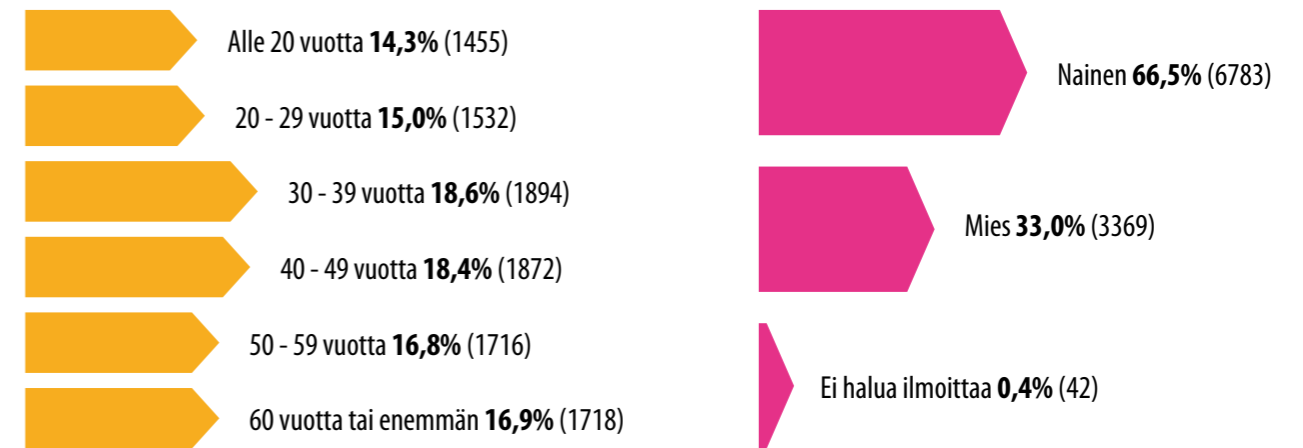
Kohteiden ja tapahtumien vaikutukset heijastuvat monipuolisesti muuhun elinkeinotoimintaan alueella, sillä vierailijat käyttävät rahaa niin ruokailuun, majoitukseen, ostoksiin kuin kuljetuspalveluihinkin.

Festivaalien tukeminen on kunnalle kannattava investointi: tutkimuksessa mukana olleet festivaalit saivat alueellisia tai paikallisia avustuksia yhteensä vain 632 000 euroa ja valtakunnallisia avustuksia 1,13 miljoonaa euroa. Kuntien panostus siis palautui alueen elinkeinotoiminnan hyväksi 126-kertaisena.

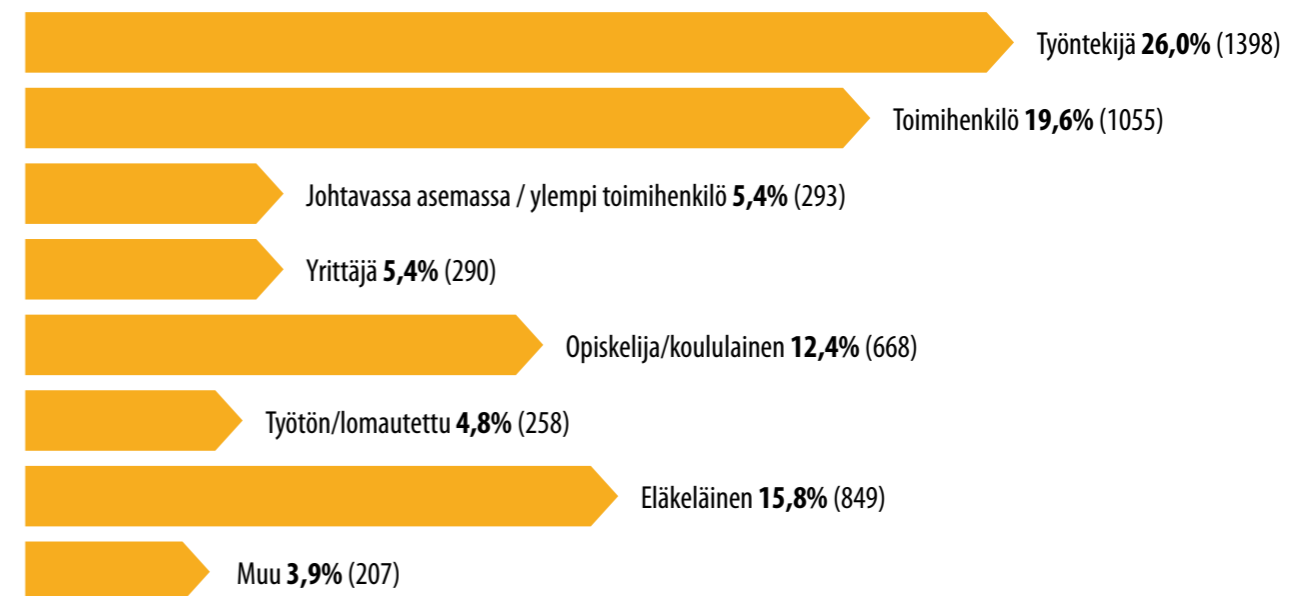
Pirkanmaan brändiä festivaalien ja kulttuurimatkailukohteiden keskittymänä on syytä kehittää ja vahvistaa edelleen.

Vastaajien taustatiedot

IKÄ JA SUKUPUOLI

AMMATTIASEMA

VASTAUSKIELI

Ruusut

bändejä sijainti sopivan bändit ensi ilmainen erittäin siistit ruoka paras esitys ohjelma lähellä helppo näyttelijät jatkossakin aikataulut vuonna toimivat ystävällinen kivaa kokonaisuus mukava hienoa ystävällinen viihtyisä paljon kiitokset loistava hyviä monipuolinen loistavat erinomainen hieno henkilökunta hienot kiitos järjestelyt hyvä asiakaspalvelu riittävästi tapahtuma mahtava kiva onnistuneet esiintyjä ohjelmisto miljöo ilmapiiri tunnelma ihmiset rauhallinen festarit järjestetty rento lisää kaunis tietoja vessoja vähän mukavaa järjestäjille vuoden ihana aina oikein esityksiä kaikille kyllä iloinen samaan vessat

Risut

ajan ennen vaikea aika kallista kokonaan paremmin loppui maksaa kalliit Ratina pois mahdollisuus tietoa lipun hinnat huono kallis alueen tunnin kiva jonot todella poistua auki hyvin ruoka paikka parempi aikaan paikka lisää alueella anniskelualueella aikana ruokaa esiintyjät pieni ruoka pitkät kalliita vähän jälkeen alueelta bändejä hinta juomat kerran huonosti istua paljon enemmän aikaa korkeat aikaisemmin festari takaisin ihmiset toiminut lavalle yhtään

Osallistuneet

FESTIVAALIT JA TAPAHTUMAT

Annikin Runofestivaali
Art Festivo
Blockfest
Chilifest Finland
Circus Ruska Festival
Kirjaset lasten kirjallisuustapahtuma
Kirjazz
Kukkaisviikot
Lost In Music
Maailmantango
Monsters of Pop
Murros Nuorten teatterifestivaali
Musiikkia! Ruovesi
Mäntän kuvataideviikot
Mäntän Musiikkijuhlat
Pentinkulman päivät
Pispalan Sottiisin Tanssimania
Reikäreuna-elokuvafestivaali

Sastamala Gregoriana – Wanhan Musiikin Päivät
Sata-Häme Soi
Sääksmäki Soi
Tammerfest
Tammerkosken Sillalla
Tampere Biennale
Tampere Convention Bureau
Tampere Guitar Festival
Tampere Kuplii
Tampereen elokuvajuhlat
Tampereen flamencoviikko
Tampereen Sävel
Tampereen Teatterikesä
Tanssivirtaa Tampereella -nykytanssifestivaali
Tapsan Tahdit
Tomaatteja!Tomaatteja! stand up -festivaali
Työväen Musiikkitapahtuma
Vanhan Kirjallisuuden Päivät

KOhteet

Käsi- ja taideteollisuuskeskus Verkaranta
Lenin-museo
Museokeskus Vapriikki
Musiikkiteatteri Palatsi
Mäntän Klubi ja Taidekeskus Honkahovi
Oriveden käsityökeskus
Pyynikin Kesäteatteri
Rönnin huvikeskus
Rönnin kesäteatteri
Sammallammas
Sara Hildénin taidemuseo
Serlachius-museot
Suomen Hopealinja
Särkänniemen Elämyspuisto
Taidekeskus Mäntinranta
Taidekeskus Purnu
Tampereen Komediateatteri

Tampereen Messut
Tampereen taidemuseo / Muumilaakson kokoelma
Tampereen taidemuseo / Pirkanmaan aluetaidemuseo
Tampereen Teatteri
Tampereen Työväen Teatteri
Tampere-talo
Tanssiteatteri MD
Työväenmuseum Werstas
Vakoilumuseo
Valkeakosken kaupunginteatteri
Valokuvakeskus Nykyaika
Vammalan Seurahuone
Vilppulan käsityökeskus
Visavuoren museo / Myllysaaren museo
Voipaalan taidekeskus
Väinö Linnan reitti

MAJOITUSKOhteet

Cumulus Hämeenpuisto
Cumulus Koskikatu
Cumulus Pinja
Dream Hostel
Holiday Inn Tampere
Hotelli Ellivuori
Hotelli Victoria

Scandic Rosendahl Tampere
Scandic Tampere City
Scandic Tampere Station
Sokos Hotel Ilves
Sokos Hotel Tammer
Sokos Hotel Villa

REGION *All Bright!*
TAMPERE
FINLAND

pirfest ry

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Kansikuva: Tammerfest © Kari Savolainen

Pirkanmaan festivaalit - Pirfest ry

pirfest@pirfest.fi

www.pirfest.fi